

INHOUDELIJK

JAARVERSLAG

2008

van

BUREAU JEUGDZORG STADSREGIO ROTTERDAM

Centraal adres: Calandstraat 58, 3016 CD Rotterdam

Telefoon: 010 – 478 1600

Fax: 010 – 478 2722

E-mail: directie@jeugdzorg-rotterdam.nl

Inhoudsopgave

Woord vooraf	3
1. Landelijke en stadsregionale ontwikkelingen	4
2. Samenwerking.....	5
3. Ontwikkelingen in de afdelingen van het primair proces.....	9
4. Ontwikkelingen in de afdelingen van het Centraal Bureau	17
5. Resultaten 2008	20
Bijlage: Beschrijving wettelijke taken Bureau Jeugdzorg	21

Woord vooraf

In 2008 heeft binnen Bureau Jeugdzorg Stadsregio Rotterdam een bestuurswisseling plaatsgevonden. Na het vertrek van José Vermeer op 1 april is per 1 november René Meuwissen aangetreden als nieuwe Algemeen Directeur / Bestuurder. In de tussentijd heeft Peter Pauli de bestuurderstaak waargenomen. Met de aanstelling per 1 maart 2008 van Frank Eijlander als directeur Toegang en AMK zijn alle directiefuncties bezet en kan verder gebouwd worden aan een robuuste organisatie die berekend is op haar taak.

De jeugdzorg staat in het brandpunt van de maatschappelijke belangstelling. Met name als er trieste incidenten te betreuren zijn, worden we onder de loep genomen. Dat is ook goed, want in ons werk gaan wij om met vaak duivelse dilemma's. Het voorleggen van een verzoek tot uithuisplaatsing aan de kinderrechter en de daadwerkelijke uitvoering ervan is voor het kind en het gezin een zeer ingrijpend proces. Ook het niet indienen van een dergelijk verzoek is een grote verantwoordelijkheid die op onze schouders rust.

Het goede van onze samenleving is dat we ons zorgen maken om de toekomst van onze kinderen en de belangrijke rol van jeugdzorg hierin. Keerzijde van de aandacht rond incidenten is dat dit soms een vertekend beeld geeft van het werk van onze hulpverleners. Het is aan ons om op een actieve manier een beeld voor het voetlicht te brengen, dat recht doet aan de werkelijkheid. Onze medewerkers verdienen dat.

De Stadsregio Rotterdam heeft veel ambities op het terrein van het jeugdbeleid. Dat is ook noodzakelijk met het oog op de grootstedelijke problematiek. Veel nationaliteiten, een relatief laag opleidingsniveau en veel probleemwijken zijn ingrediënten, die het niet vanzelfsprekend maken dat alle kinderen in onze stadsregio veilig opgroeien. Uit het vraagontwikkelingsonderzoek van de Stadsregio blijkt dan ook dat in Rotterdam procentueel gezien de meeste kinderen onder toezicht staan. Om deze en andere jeugdproblematiek goed aan te pakken is het noodzakelijk, dat wij met alle betrokken ketenpartners goede samenwerkingsrelaties opbouwen en onderhouden. Het belang van het kind moet hierbij altijd leidend zijn.

Met veel enthousiasme, professionaliteit en openheid zullen wij ook het komend jaar ons steentje bijdragen aan een betere toekomst voor die kinderen die in de knel zitten.

Rotterdam, april 2009

René Meuwissen
Algemeen Directeur

1. Landelijke en stadsregionale ontwikkelingen

Ieder Kind Wint

Eind 2007 is vanuit het actieprogramma Ieder Kind Wint het stadsregionale advies voor het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) gepresenteerd. Gemeenten en stakeholders in de stadsregio Rotterdam hebben overlegd over de verdere uitwerking en de implementatie van het CJG. De na te streven doelen, de uitwerkingsthema's en de geboden ondersteuning zijn vastgelegd in een implementatieplan, dat op 16 april 2008 door de stadsregionale commissie Jeugdzorg is vastgesteld.

Kern van de visie op het CJG in de stadsregio Rotterdam is de keuze voor procesintegratie. De lokale jeugdzorg wordt nu nog vooral gefragmenteerd aangeboden en de wens is om dat meer te bundelen. Het CJG wordt een nieuwe, geïntegreerde organisatie in de vorm van een stichting.

Bureau Jeugdzorg Stadsregio Rotterdam neemt actief deel aan het Centrum voor Jeugd en Gezin. Voor zover mogelijk werken medewerkers van Bureau Jeugdzorg ook daadwerkelijk op de locatie van het CJG. Zij doen een screening en zo mogelijk stellen zij een indicatie, waardoor kinderen snel kunnen doorstromen naar verdere behandeling. Ook al werken zij op de locatie van het CJG, onze medewerkers blijven in dienst van Bureau Jeugdzorg. Hiermee blijft de verantwoordelijkheid voor het stellen van de indicaties, conform de Wet op de Jeugdzorg, bij Bureau Jeugdzorg.

Vanuit het actieprogramma Ieder Kind Wint is in 2008 een zogenoemde atlas tot stand gekomen, waarin de risico's en het zorggebruik van 0 tot 19 jarigen in de stadsregio Rotterdam in kaart zijn gebracht. Deze atlas is ontwikkeld op basis van de uitkomsten van een vraagontwikkelingsonderzoek, waarin ruim 120.000 bestanden zijn betrokken. Het onderzoek is uniek omdat voor het eerst in Nederland gegevens van nagenoeg alle organisaties in de jeugdketen met elkaar zijn vergeleken.

Medio 2008 heeft de Stadsregio een convenant gesloten met de minister voor Jeugd en Gezin over de zorg aan jeugd in de stadsregio. Kern van dit convenant is dat de minister toestemming verleent voor nieuwe vormen van samenwerking binnen de jeugdzorgketen.

De bestuurder van Bureau Jeugdzorg participeert in de regiegroep Ieder Kind Wint.

Veiligheidshuis

Landelijk is bepaald dat er een landelijk dekkend netwerk van veiligheidshuizen komt, waarin de thema's Jeugd, Veelplegers en Huiselijk geweld een plek krijgen. Veiligheidshuizen hebben tot doel de criminaliteit en overlast te verminderen door het vormgeven van een persoons-, groeps-, gebieds- en/of fenomeengerichte aanpak, om zo recidive van daders zoveel mogelijk te voorkomen. Dit gebeurt door een preventieve en repressieve aanpak (al dan niet in combinatie). Een Veiligheidshuis staat voor een multidisciplinaire wijze van samenwerken, waarbij medewerkers van de betrokken organisaties fysiek bij elkaar zijn gebracht. In Rotterdam wordt het Veiligheidshuis gezien als een fysieke locatie, waar door medewerkers van diverse organisaties in gezamenlijkheid wordt gewerkt aan een operationele aanpak van grootstedelijke problematiek en het kiezen van de juiste interventiestrategie op grond van een goede informatie-uitwisseling. De partners zijn zich daarbij bewust van de rol en mogelijkheden van een ieder.

De thema's Jeugd, Veelplegers en Huiselijk geweld krijgen een plekje binnen het Veiligheidshuis en het is voor de justitiepartners van belang dat daarbij nauw wordt aangesloten op de actuele doorontwikkeling van het Veiligheidshuis Rotterdam. Bureau Jeugdzorg, met name de afdeling Jeugdreclassering, is direct betrokken bij deze ontwikkeling en levert haar bijdrage.

2. Samenwerking

Samenwerking met het onderwijs

In 2006 zijn we gestart met het harmoniseren van de indicatietrajecten van Bureau Jeugdzorg en die van REC IV (speciaal onderwijs), MEE en het CIZ (Centrum Indicatiestelling Zorg). De samenwerkingsafspraken uit 2007 zijn in 2008 herzien naar aanleiding van de snelle ontwikkelingen bij de betrokken partners. De landelijke werkgroep Kader Intergraal Indiceren heeft haar ondersteuning afgerond en er zijn afspraken gemaakt voor een vervolgtraject in 2008.

De reeds bestaande verkorte routes, zoals de samenwerking in de Onderwijs Opvangvoorzieningen (OOVR) zijn geëvalueerd en waar nodig aangepast. Bureau Jeugdzorg blijft deelnemen aan de wekelijkse casuïstiekbesprekingen in de indicatiecommissies (CIC en TO.CO).

De samenwerking met het schoolmaatschappelijk werk wordt als belangrijk ervaren. Met het Servicepunt Schoolmaatschappelijk Werk zoeken we afstemming en worden knelpunten gesignaleerd. Hieruit ontstaan projecten zoals het aanwijzen van contactpersonen binnen Bureau Jeugdzorg voor het basisonderwijs.

Het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling heeft in oktober 2008 twee middagen georganiseerd onder de titel "AMK Ontmoet", waarbij in totaal 300 deelnemers informatie kregen over de werkwijze van het AMK en mee konden denken over knelpunten in de samenwerking. De middagen werden vooral bezocht door professionals uit het basisonderwijs, maar ook de GGD en andere samenwerkingspartners waren aanwezig.

In de loop van 2008 is er geïnvesteerd in de samenwerking met Koers VO (een samenwerkingsverband van scholen voor voortgezet onderwijs in de regio Rotterdam). Dit orgaan neemt initiatieven en deel aan projecten die van belang zijn voor alle instanties voor voortgezet onderwijs, waaronder zorg aan leerlingen. Deze intensivering van de samenwerking met Bureau Jeugdzorg heeft er onder andere toe geleid dat wij de voorpost op afroep beschikbaar stellen in de Zorg Advies Teams (ZAT) op de scholen. Deze pilot wordt in de zomer van 2009 geëvalueerd.

Samenwerking met de geestelijke gezondheidszorg voor jeugd (J-GGZ)

De samenwerkingsafspraken die in 2007 zijn gemaakt, zijn verder vorm gegeven. In de loop van 2008 is er op directieniveau geïnvesteerd in de relatie met de J-GGZ partners. Hieruit zijn verschillende knelpunten en daarop volgend ook initiatieven naar voren gekomen. Zo hebben we gezamenlijk de intentie uitgesproken om een reeks middagbijeenkomsten te organiseren, die de samenwerking in de keten aan de orde stelt.

Daarnaast is het Platform Zorgmatching van start gegaan en hebben de eerste bijeenkomsten plaatsgevonden. Het platform is een casusoverleg tussen Bureau Jeugdzorg, zorgaanbieders en J-GGZ aanbieders en denkt mee in zaken waar deze instellingen bemoeienis mee hebben en de samenwerking vastloopt. Iedere medewerker van de deelnemende organisaties kan zaken ter bespreking inbrengen.

De banden met het RMPI worden verbeterd doordat onze gedragsdeskundigen opnieuw worden uitgenodigd in het screeningsoverleg van het RMPI. Daarnaast wordt er een werkgroep opgericht die zich gaat buigen over een betere afstemming tussen de aanmeldformulieren van Bureau Jeugdzorg en de J-GZZ.

Op verschillende locaties worden initiatieven genomen, zodat uitvoerend medewerkers van Bureau Jeugdzorg en de J-GGZ uit de regio elkaar kunnen ontmoeten. Tijdens deze bijeenkomsten wordt gesproken over casuïstiek en er wordt nader kennis gemaakt met elkaar.

De afstemming tussen het Kennis & Servicecentrum voor Diagnostiek van Bureau Jeugdzorg en de diagnostiekfunctie van de Jeugd-GGZ krijgt praktisch vorm. Door middel van uitwisseling van GZ-psychologen in opleiding kunnen Bureau Jeugdzorg, BAVO en Horizon gebruik maken van elkaar expertise.

Tenslotte is in 2008 gewerkt aan de implementatie van de digitale CBLC (Child Behavior Checklist) bij de Toegang van Bureau Jeugdzorg. Dit is een belangrijk instrument dat de medewerker van Bureau Jeugdzorg zal helpen bij het inschatten van een GGZ indicatie. We hebben afgesproken dat de J-GGZ de indicatie aanneemt als de CBCL hier aanleiding toe geeft.

Samenwerking met het SISA (Stedelijk Instrument Sluitende Aanpak)

Van groot belang in de hulp aan jeugdigen is dat hulpverleners niet langs of los van elkaar bemoeienis hebben met de jongere en zijn gezin. Het JOS (dienst Jeugd Onderwijs en Samenleving van Rotterdam) draagt via het SISA (Stedelijk Instrument Sluitende Aanpak) zorg voor een systeem waar iedere hulpverleningsinstelling laat registreren dat ze met een cliënt bemoeienis heeft. Als er nog een andere hulpverlener bezig is, krijgen beiden een signaal en een verzoek met elkaar contact op te nemen. Intern houden wij bij of de medewerkers het contact met de andere organisatie ook daadwerkelijk leggen. Het is evident dat dit in groot belang van efficiënte hulpverlening is. In 2008 heeft de Toegang en de Jeugdbescherming signalen afgegeven in SISA en zijn er nadere afspraken gemaakt rondom het AMK.

Samenwerking in het kader van de aanpak Zwangerschap en Verslaving

Nadat in november 2007 het convenant Zwangerschap en Verslaving is ondertekend, hebben betrokken partijen met veel enthousiasme samengewerkt ten behoeve van deze doelgroep. Binnen de aanpak wordt voor de kinderen die geboren worden standaard een (V)OTS uitgesproken op de dag dat zij geboren worden. Op basis van de informatie van alle ketenpartners wordt besloten of het noodzakelijk is, dat de kinderrechter daarnaast een machtiging uithuisplaatsing uitspreekt. De kinderen worden in het eerste jaar door het kernteam (overleg van alle betrokken partijen) gevolgd.

In november 2008 is een miniconferentie gehouden voor alle betrokken uitvoerend medewerkers, waar is vastgesteld, dat de samenwerking op een aantal punten verbeterd was. Men was beter op de hoogte van elkaars werkwijze, zodat beelden hierover bijgesteld zijn. Men weet elkaar te vinden, men levert aan elkaar de informatie die nodig is voor de samenwerking, er wordt snel gehandeld. Wel is geconstateerd, dat het criterium 'verslaafd' niet helder is geformuleerd in het convenant. Onduidelijk is of de zwangere vrouwen die 'problemen hebben met middelengebruik' ook binnen de aanpak vallen.

Bij de start werd geschat, dat per jaar ongeveer 20 cliënten binnen de aanpak Zwanger en Verslaafd begeleid zouden worden. In 2008 werden bijna 70 vrouwen begeleid. In de toekomst zal het Maasstad Ziekenhuis aansluiten bij de aanpak, dus dit aantal zal nog hoger worden. Dit betekent, dat binnen Bureau Jeugdzorg de capaciteit voor deze aanpak uitgebreid moet worden.

Samenwerking met de politie

Zorgformulier politie

In het kader van het landelijke project Vroegsignalering en Doorverwijzing stuurt de politie sinds 15 september 2007 zorgmeldingen naar het bij Bureau Jeugdzorg ingerichte 'Meldpunt zorgformulieren politie'. Het Meldpunt weegt de melding en neemt binnen 48 uur een besluit over het vervolgtraject. Hierbij wordt het SISA geraadpleegd en de eigen registratiesystemen (IJ en KitS). In eerste instantie wordt beoordeeld of Bureau Jeugdzorg moet handelen of dat een van de lokale partners actie moet nemen. De beoordeling wordt binnen 48 uur aan de politie teruggekoppeld.

In 2008 heeft het Meldpunt 3269 zorgformulieren inhoudelijk behandeld. Bijna een kwart van alle zorgmeldingen gaat over bestaande cliënten van Bureau Jeugdzorg en zijn derhalve doorgezet naar de contactpersoon binnen Bureau Jeugdzorg. Ongeveer 10% van de meldingen is naar D(G)OSA

doorgestuurd. In 12% is Pak je Kans ingeschakeld. Ruim 8% van de meldingen is rechtstreeks doorgestuurd naar één van de Steunpunten Huiselijk Geweld in de regio. Het betreft huiselijk geweld meldingen waarvan het Meldpunt oordeelt dat bemoeienis van Bureau Jeugdzorg niet nodig is. In 40% van alle zaken heeft het Meldpunt geoordeeld dat een vervolg binnen Bureau Jeugdzorg wél noodzakelijk is. Het gaat hierbij om nieuwe aanmeldingen bij Bureau Jeugdzorg (inclusief AMK). Hiervan is meer dan de helft ook naar één van de Steunpunten Huiselijk Geweld in de regio gestuurd, aangezien het huiselijk geweld meldingen betreft. De afspraak is namelijk dat er een afschrift van alle huiselijk geweld meldingen over niet bestaande cliënten van Bureau Jeugdzorg naar één van de Steunpunten Huiselijk geweld wordt verzonden. Opvallend is het grote percentage meldingen huiselijk geweld. Gezien de aandacht landelijk, maar vooral ook in Rotterdam voor de aanpak huiselijk geweld een hoopvolle, maar tegelijkertijd zorgelijke ontwikkeling. Bij de overige meldingen (ongeveer 7%) is voor een andere beoordeling gekozen.

De gemiddelde doorlooptijd in 2008 van binnenkomst van het zorgformulier en inhoudelijke beoordeling tot overdracht en terugkoppeling bedraagt 0,8 werkdagen. Hiermee is de vastgestelde doorlooptijd ruimschoots gehaald.

Politieopleiding

Samen met de Raad voor de Kinderbescherming heeft Bureau Jeugdzorg Stadsregio Rotterdam ook in 2008 weer voorlichting gegeven aan agenten in opleiding bij de politieacademie Rotterdam. Het is van groot belang een bijdrage te leveren aan de taak van de politie om problemen bij jongeren te signaleren en te melden.

Samenwerking met Justitie

Overlegstructuur

De aanpak van de jeugdcriminaliteit krijgt vorm door een samenspel van justitiepartners, lokale welzijnsinstellingen en (deel)gemeenten. In het Arrondissementaal Justitieel Beraad (AJB), het Arrondissementaal Platform Jeugdcriminaliteit (APJ) en het Justitieel Casus Overleg (JCO) wordt de aanpak doorgesproken en vastgesteld op respectievelijk strategisch, tactisch en casusniveau. Daarnaast bespreken de Raad voor de Kinderbescherming, NIFP (Nederlands Instituut voor Forensische Psychiatrie en Psychologie) en Bureau Jeugdzorg casuïstiek in het indicatieoverleg en is Bureau Jeugdzorg vertegenwoordigd in het Traject- en netwerkberaad van justitiële jeugdinrichting de Hartelborgt.

Samenwerking met de zorgaanbieders

In maart 2008 heeft Bureau Jeugdzorg een conferentie georganiseerd voor de leidinggevenden van Bureau Jeugdzorg en de aanbieders van jeugdzorg in de stadsregio. Doel hiervan was om informatie uit te wisselen over de veranderde werkwijze binnen Bureau Jeugdzorg en de gevolgen hiervan voor de samenwerking met de zorgaanbieders.

Binnen alle afdelingen van Bureau Jeugdzorg werden nieuwe methodieken ingevoerd en vanaf april 2008 werken de afdelingen Toegang en AMK geïntegreerd samen in twee centrale aanmeldpunten. In overleg met zorgaanbieders zijn binnen de nieuwe kaders afspraken gemaakt ten behoeve van het casemanagement. Deze zullen in 2009 geïmplementeerd worden.

Samenwerking in het kader van onderzoek

Bureau Jeugdzorg Stadsregio Rotterdam vindt het belangrijk om als uitvoeringsorganisatie mee te werken aan wetenschappelijk onderzoek naar haar doelgroep en eigen handelen. In dit kader werkt zij mee aan diverse onderzoeken en subsidieaanvragen.

Vroegtijdige signalering van angstproblemen bij autochtone en allochtone kinderen

Uitgevoerd door de Erasmus Universiteit Rotterdam. Dit onderzoek heeft een looptijd van 4 jaar. Het doel is om een effectieve screeningsprocedure te ontwikkelen, waarmee bij kinderen al in de kleuterleeftijd angstproblemen kunnen worden gesignaleerd.

Validation of the SDQ in 5/6 year olds and evaluation of the SDQ as screening tool in Youth and Family centres as compared to ordinary preventive youth health care centres

Een onderzoek met een looptijd van 4 jaar van de GGD Rotterdam om te bezien of de SDQ (Strengths en Difficulties Questionnaire) vragenlijst bruikbaar is in de Centra voor Jeugd en Gezin/JONG-centra.

Academische Werkplaats Diversiteit Jeugdbeleid (DWARS)

Doelstelling is het realiseren van een netwerk waarin effectieve kennis en vakmanschap worden vergroot, zodat het integraal jeugdbeleid gelijke kansen biedt aan alle kinderen, in het bijzonder migrantenkinderen. Het Erasmus MC en de GGD Leiden DWARS. Het project duurt één jaar waarna vervolgsubsidie wordt aangevraagd.

Validation Washington State Juvenile Court Pre-screen Assessment

De Universiteit van Amsterdam is in 2008 gestart met een onderzoek naar de validiteit en betrouwbaarheid van de Washington State Juvenile Court Pre-screen Assessment, het risicotaxatie-instrument dat binnen de jeugdreclassering wordt gebruikt. Bureau Jeugdzorg Stadsregio Rotterdam werkt mee aan dit onderzoek.

Etnische verschillen in zorgpaden

Bureau Jeugdzorg Stadsregio Rotterdam is in 2008 betrokken geweest bij de subsidieaanvraag voor een vierjarig onderzoek naar etnische verschillen in zorgpaden voor emotionele en gedragsproblemen van 5/6 jarigen in Rotterdam.

Validation of the Brief Infant-Toddler Social en Emotional Assessment (BITSEA) and evaluation of the BITSEA as screening tool in Youth Care for preschool children

Bureau Jeugdzorg Stadsregio Rotterdam is in 2008 betrokken geweest bij de subsidieaanvraag voor een vierjarig onderzoek naar de validering van de BITSEA en de evaluatie als screeningsinstrument in de jeugdgezondheidszorg.

Samenwerking met het DOSA (Deelgemeentelijk Overleg Sluitende Aanpak)

Om de samenwerking tussen Bureau Jeugdzorg en DOSA te optimaliseren, zijn er in 2008 twee conferenties georganiseerd. Tijdens deze bijeenkomsten is gesproken over knelpunten in de samenwerking en mogelijkheden tot verbetering. Daarnaast hebben de teams Jeugdbescherming en Jeugdreclassering de DOSA-regisseurs uit hun werkregio ter kennismaking in hun team uitgenodigd. Naar aanleiding van alle bijeenkomsten is er in 2008 gestart met het beschrijven van de samenwerkingsafspraken tussen DOSA en Bureau Jeugdzorg.

3. Ontwikkelingen in de afdelingen van het primair proces

De groei, en daarmee ook de complexiteit van de organisatie vroeg om een herbezinning van de aansturing van Bureau Jeugdzorg. Na rijp beraad is er daarom voor gekozen om de topstructuur van de organisatie voortaan te laten bestaan uit een algemeen directeur / bestuurder en twee operationele directeuren, verantwoordelijk voor respectievelijk de Jeugdbescherming / Jeugdreclassering en de Toegang / AMK. Onder het laatste beleidsgebied vallen ook het Crisisinterventieteam, het Kennis & Servicecentrum voor Diagnostiek, de Kindertelefoon en het Indicatieteam. Daarmee kreeg Bureau Jeugdzorg een collegiaal opererend directieteam, waarbij eenduidigheid van beleid kan worden gewaarborgd zonder afbreuk te doen aan de platte organisatiestructuur, die kenmerkend is voor ons Bureau Jeugdzorg. Met andere woorden, tussen de directie en de uitvoerend medewerkers zit maar één managementlaag namelijk het teammanagement. De beslislijnen zijn daarmee kort en overzichtelijk gehouden.

Toegang

2008 kan met recht een roerig jaar worden genoemd voor de Toegang.

De belangrijkste ontwikkelingen van het afgelopen jaar:

Uitbreiding formatie

De formatie is uitgebreid en op sommige plaatsen veranderd. De stadsregio Rotterdam kende in 2008 een toenemend beroep op jeugdzorg, waarbij de nadruk ligt op de hulpverlening aan multiprobleem gezinnen. Dit zijn gezinnen waarbij het op meerdere leefgebieden ernstig fout dreigt te gaan. Bureau Jeugdzorg zag zich echter, net als in de rest van het land, geconfronteerd met een zeer moeilijke arbeidsmarkt. Het kostte de organisatie een meer dan gemiddelde inspanning om zowel goed personeel voor de organisatie te behouden als te werven. Ondanks dit gegeven zijn wij er in 2008 in geslaagd om relatief veel extra personeel te werven. Het is een uitdaging gebleken om de toenemende vraag om jeugdzorg en het zorgvuldig inwerken van nieuw personeel in evenwicht te houden.

Gezamenlijk aanmeldoverleg Toegang en AMK

De samenwerking tussen het AMK en de Toegang is verstevigd. Het AMK is onderdeel van Bureau Jeugdzorg, maar stond veelal vrij geïsoleerd ten opzichte van de overige werksoorten. Het was een uitdrukkelijke wens van de organisatie om de kennis en kunde van de medewerkers van het AMK rondom kindermishandeling en geweld in gezinnen breder weg te zetten in het geheel en de samenwerking tussen de Toegang en het AMK te versterken. Daartoe was een geïntegreerde aanmeldingstroom een probaat middel. Het professioneel omgaan met vermoedens van kindermishandeling en de aanpak daarvan is geen exclusief domein van het AMK, maar moet in de vezels van elke medewerker van Bureau Jeugdzorg verankerd zijn. Daarom is in 2008 een gezamenlijk aanmeldoverleg in het leven geroepen, waar alle binnenkomende casuïstiek tussen Toegang en AMK wordt besproken en geanalyseerd. Een behoorlijke en onwennige verandering voor beide werksoorten. Eind 2008 bleek deze geïntegreerde werkwijze zijn vruchten af te werpen en is veel kennis gedeeld. Een van de resultaten van deze werkwijze is geweest dat medewerkers van Toegang en AMK elkaar onderling zijn gaan vervangen in externe overleggen rond kindermishandeling en huiselijk geweld.

Verbetering indicatiestelling

Er zijn voorbereidingen getroffen om de indicaties binnen de Toegang te verbeteren. Landelijk is gebleken dat het proces van indicatiestelling vanuit de verschillende Bureaus Jeugdzorg heel divers verloopt. Dit is een onwenselijke situatie. De Bureaus Jeugdzorg zijn derhalve overeengekomen om één uniform proces na te streven, in het zogenoemde VIB traject (Verbetering Indicatiestelling Bureaus Jeugdzorg). Dit traject moet uiterlijk eind 2009 zijn afgerond en moet uitmonden in het "VIB proof" zijn van alle Bureaus Jeugdzorg. Bureau Jeugdzorg Stadsregio Rotterdam verwacht medio 2009 de eindtermen te zullen halen.

CFRA (Californian Family Risk Assessment)

We hebben aan een pilot deelgenomen over een voor Nederland betrekkelijk nieuw risicotaxatie-instrument, de CFRA. Deze CFRA brengt de risicofactoren van kind en gezinssituaties in kaart en levert een belangrijke bijdrage aan het uiteindelijk te nemen indicatiebesluit en de meest gewenste vorm van hulpverlening. Bureau Jeugdzorg zal in 2009 besluiten of zij dit risicotaxatie-instrument standaard wil hanteren bij haar indicatiebesluiten.

Samenwerking met ketenpartners

We hebben tal van nieuwe initiatieven ontwikkeld om de samenwerking met belangrijke ketenpartners te intensiveren en te verbeteren. Zie voor meer informatie hoofdstuk 2 van dit jaarverslag.

Inwerkprogramma voor nieuwe medewerkers

Er wordt een breed gedragen inwerkprogramma ontwikkeld voor nieuwe medewerkers, dat later moet uitmonden in een Jeugdzorg Academy. Hierbinnen krijgen alle vormen van continue scholing voor al het personeel een plek. Wij hebben geconstateerd dat er te weinig vanuit één gezamenlijk uitgangspunt wordt gewerkt aan het scholen van nieuwe medewerkers en hier veelal ad hoc mee wordt omgegaan. Het leert dat nieuwe medewerkers ook snel afhaken, omdat zij zich hebben verkeken op het beroep en de zwaarte daarvan. In nauwe samenwerking met de Transfergroep in Rotterdam is begonnen met het ontwikkelen van een centraal aangestuurd inwerkprogramma voor nieuwe medewerkers, waarin zij voldoende kennis kunnen nemen van de vereisten voor het vak en hen ook de tijd is gegund om langzaam toe te groeien naar de uitoefening ervan. Een goede mix van theorie en praktijk moeten hiervoor een gezonde basis leggen.

Gedragsdeskundigenoverleg

Een regulier gedragsdeskundigenoverleg is in het leven geroepen, dat als een belangrijk adviesorgaan voor de directie moet gaan fungeren. De directie van Bureau Jeugdzorg wil de positie van de gedragsdeskundigen nadrukkelijk versterken en hen meer betrekken bij de beleidsvoorbereiding dan tot nu toe gebruikelijk was. Voorts zal in de toekomst de specifieke vakkennis van de gedragsdeskundigen ook een rol moeten spelen in het scholingsprogramma van onze medewerkers.

Centra voor Jeugd en Gezin

We hebben zeer veel geïnvesteerd in de ontwikkelingen rondom de Centra voor Jeugd en Gezin, waardoor deelname aan keten-, stuur- en werkgroepen kon worden gegarandeerd. Dit heeft niettemin een behoorlijke wissel getrokken op managers, gedragsdeskundigen, beleidsstaf en medewerkers. Bureau Jeugdzorg stelt zich loyaal op naar de ontwikkeling van de Centra voor Jeugd en Gezin en verwacht dat deze centra de lokale bundeling en verbintenis gaat vormgeven van alle preventie activiteiten in de regio en het bieden van lichte vormen van ambulante hulp. Een sterk lokaal functionerend orgaan kan een belangrijke betekenis hebben voor Bureau Jeugdzorg en wellicht voorkomen dat problemen in gezinnen escaleren, waardoor alsnog een beroep moet worden gedaan op geïndiceerde zorg. In 2009 zal de voltooiing van de Centra voor Jeugd en Gezin in de stadsregio een feit zijn.

GZ opleidingsplaatsen

De energie is tevens gericht geweest op het, in samenwerking met de GGZ en de Stichting Horizon, realiseren van minimaal twee GZ opleidingsplaatsen voor basispsychologen met een diagnostische aantekening. Het is verheugend te kunnen constateren dat dit eind 2008 is gelukt. In 2009 zal met de concrete implementatie van deze opleidingsplaatsen worden begonnen. Bureau Jeugdzorg hecht eraan om een behoorlijke impuls te geven aan de mogelijkheden van gedragsdeskundigen om zich verder te bekwamen in hun vak. Het aanbieden van een opleidingsplaats vormt daarvoor een belangrijk instrument. Het is tevens bedoeld om GZ geregistreerde gedragsdeskundigen te binden aan de organisatie en hun vak verder te versterken.

Beter Beschermd

Het project Beter Beschermd heeft een nieuwe impuls gekregen. Eind 2007 zijn de pilots Beter Beschermd afgerond met de volgende aanbevelingen:

- het casusoverleg tussen Bureau Jeugdzorg (Toegang en AMK) en Raad voor de Kinderbescherming moet worden voortgezet en

- een doorlooptijd van twee maanden tussen het besluit van Bureau Jeugdzorg (Toegang of AMK) tot melding bij de Raad en uitspraak van de rechter moet de norm worden.

In het eerste kwartaal van 2008 hebben de betrokken partijen landelijk vastgesteld dat de ontwikkelde werkwijze in 2008 in het hele land wordt ingevoerd. De twee casusoverleggen uit de pilotperiode zijn in de stadsregio Rotterdam voortgezet. De regionale stuurgroep, waarin Bureau Jeugdzorg, Raad voor de Kinderbescherming, Rechtbank en een vertegenwoordiger van de zorgaanbieders zitting hebben, heeft een implementatieplan vastgesteld hoe het casusoverleg kan worden uitgebreid naar de hele stadsregio. In november zijn twee nieuwe casusoverleggen gestart aan de noordelijke Maasoever, waardoor meer dan 50% van de beschermingszaken in de stadsregio besproken wordt in een casusoverleg. In de eerste helft van 2009 zullen aan de zuidoever de twee laatste casusoverleggen van start gaan.

Crisisinterventieteam (CIT)

Het crisisinterventieteam is tijdens kantooruren beschikbaar voor acute crises, waarbij de jeugdigen en / of hun ouders / verzorgers nog geen contact hebben met Bureau Jeugdzorg. Zonodig is het crisisinterventieteam binnen 2 uur ter plekke, maar in ieder geval altijd dezelfde dag. In 2008 werd er 533 keer een beroep gedaan op het crisisinterventieteam (425 nieuwe zaken, 103 bureaudienstcontacten en 5 keer crisis in een casemanagementzaak (bestaande cliënt van Bureau Jeugdzorg).

Helaas bleek in 2008 opnieuw dat adequate en snel beschikbare opvang voor jeugdigen in crisis niet voldoende voorhanden is. Op initiatief van de Stadsregio is een onafhankelijk onderzoek ingesteld naar de vormgeving en het functioneren van de crisisopvang in de stadsregio Rotterdam. Het CIT heeft ook aan dit onderzoek meegewerkt. Hoewel de uitkomsten van het onderzoek niet door iedereen konden worden omarmd, heeft het wél een aanzet gegeven tot een verbetertraject, waar Bureau Jeugdzorg en in het bijzonder het CIT een aanzienlijke rol in speelt.

In 2008 heeft het CIT actieve voorbereidingen getroffen voor de inwerkingtreding van de Wet Tijdelijk Huisverbod. Samen met onder andere de GGD is de bijzondere rol van het CIT in de uitvoering van deze wet nader uitgekristalliseerd.

Bereikbaarheid buiten kantoor tijd

In 2008 waren er 2212 meldingen en dit is in vergelijking met 2007 een stijging van 8%. Iets meer dan 70% van alle meldingen betreft cliënten van Bureau Jeugdzorg zelf. Bij ruim 11% gaat het over nieuwe cliënten en in ruim 6% van de gevallen ging het om cliënten van andere instellingen.

De meldingen kwamen van:

	2008	2008 %	2007 %
(Stief-)ouders	592	26,8 %	29,2 %
Pleegouders	33	1,5 %	1,6 %
Jongere	51	2,3 %	2 %
Familie/netwerk	160	7,2 %	7,4 %
Tehuis	505	22,8 %	22,4 %
Politie	307	13,9 %	13,3 %
Collega BJZ	350	15,8 %	17,5 %
Andere instelling: Raad (28), GGZ (24), ziekenhuis + arts (49), ander BJZ (20), overig (85)	206	9,3 %	6,6 %
Onduidelijk/onbekend	8	0,4 %	
Totaal	2212	100 %	100 %

De percentages zijn ongeveer gelijk gebleven. Ouders en collega's zijn iets minder vaak gaan bellen. De toename zit bij de andere instellingen. In 2008 hebben er in totaal 16 medewerkers deel genomen aan de bereikbaarheidsdienst buiten kantoor tijd. Al met al voorziet de bereikbaarheidsdienst in een duidelijke behoefte en is er veel waardering voor al het werk dat gedaan wordt.

Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK)

Het aantal meldingen bij het AMK lijkt in vergelijking met voorgaande jaren te stabiliseren. Voor deze stabilisatie bestaat voornamelijk geen verklaring. Duidelijk is wel dat het aantal meldingen van artsen en geestelijke gezondheidszorg schrikbarend achterblijft in vergelijking met andere beroepsgroepen.

De voorlichtingsfunctie van het AMK is toe aan nieuwe impulsen. In 2008 heeft het AMK twee studiemiddagen georganiseerd, vooral voor het gehele basisonderwijs in de stadsregio Rotterdam. Deze middagen waren interactief van aard en de opkomst was buitengewoon groot. De resultaten bleken bemoedigend voor het functioneren van het AMK, hoewel het veld nog wel duidelijke verbeteracties van het AMK verlangt. Centrale thema's daarbij bleken de terugkoppeling naar melders en de communicatie.

Ondanks de stabilisatie in het aantal meldingen, is de wachtlijst bij het AMK gestegen. Deze wachtlijst laat zich maar deels verklaren door ziekteverzuim en andere personele aangelegenheden. In 2008 zijn de eerste stappen gezet om de werkprocessen binnen het AMK verder te optimaliseren. Doel is uiteindelijk dat het AMK definitief gevrijwaard wordt van wachtlijsten en dat signalen van vermoedens van kindermishandeling uiterlijk binnen 3 werkdagen worden behandeld. In 2009 zal het verbeterproces nader gestalte krijgen.

Kindertelefoon

In 2008 zijn er 11953 gesprekken via de telefoon gevoerd. Bij de chat zijn er 4184 gesprekken gevoerd. Er is een duidelijke toename te zien van het aantal kinderen en jongeren dat met de Kindertelefoon chat. Dit wordt mede veroorzaakt doordat het in 2008 mogelijk is geworden om via een chatbutton op MSN te chatten met een van de vrijwilligers. In 2008 was bellen via de vaste telefoon gratis en via mobiel € 0,20 per minuut. We zagen een afname van het aantal telefoontjes via vaste telefoonlijnen. Maatschappelijk is er een trend te zien dat mensen steeds vaker geen vaste lijn meer hebben maar alleen nog maar mobiele telefoon. Ook de telefooncellen op straat verdwijnen. Steeds vaker hebben kinderen en jongeren zelf een mobiel, maar omdat er nog hoge kosten aan zijn verbonden, bellen kinderen en jongeren in 2008 minder met hun mobiel. Vanaf 1 januari 2009 is mobiel bellen gratis (Minister Rouvoet heeft geld beschikbaar gesteld hiervoor) en de verwachting is dat het aantal telefoongesprekken zal toenemen.

De Kindertelefoon werkt met 4 betaalde professionals (teammanager, coördinator/trainer, trainer en secretaresse) die de vrijwilligers selecteren, trainen en begeleiden. Aan het eind van 2008 hadden we 38 vrijwilligers in dienst. In 2008 hebben we 11 nieuwe mensen aangenomen en 7 vrijwilligers zijn gestopt bij de Kindertelefoon. In 2008 is er met elke vrijwilliger een functioneringsgesprek gevoerd.

Per 1 september 2008 is de Kindertelefoon gestart met een nieuwe werkwijze: het actief verwijzen. Als er sprake is van mishandeling of ernstige emotionele problematiek kan de Kindertelefoon, met toestemming van het kind, actief verwijzen naar de Toegang van Bureau Jeugdzorg. Het actief verwijzen houdt in dat het kind / de jongere in een driegesprek overgedragen kan worden aan de Toegang of het crisisinterventieteam van Bureau Jeugdzorg. Vrijwilligers gebruiken daarbij een protocol en worden, samen met de bureaudienst van Bureau Jeugdzorg, in deze nieuwe werkwijze opgeleid. Regelmatig vindt er ook nog bijscholing plaats.

Tussen september 2008 en december 2008 hebben er 2 actieve doorverwijzingen plaatsgevonden naar Bureau Jeugdzorg. Landelijk hebben er in die periode 32 actieve verwijzingen plaatsgevonden. In 2008 heeft de Kindertelefoon, bij wijze van pilot, in twee teams Jeugdbescherming de training *In gesprek met kinderen* gegeven. De training is geëvalueerd en is nu een aanbod voor alle teams Jeugdbescherming binnen Bureau Jeugdzorg Stadsregio Rotterdam.

De Kindertelefoon verzorgt regelmatig voorlichting op basisscholen in en rond de stad Rotterdam. In 2008 zijn 53 klassen bezocht (groep 7/8 basisschool) en daarmee zijn rond de 1325 kinderen bereikt. Doel van die voorlichting is om informatie te geven over de Kindertelefoon. Ook worden gastlessen gegeven op de Pabo om samen met aankomende leerkrachten te praten over signalen van kindermishandeling. Op de middelbare scholen worden poster verspreid, om ook de oudere doelgroep te bereiken.

Kennis & Servicecentrum voor Diagnostiek (KSCD)

In 2008 stond de inwerkingtreding van de Wet Gesloten Jeugdzorg centraal. De uitvoering van de wet heeft grote consequenties voor de werkdruk van de gedragsdeskundigen binnen het KSCD. De diagnostische onderzoeken (zowel indicatieondersteunend als forensisch) werden als het ware verdrongen door de instemmingsverklaringen die moesten worden afgegeven in het kader van de nieuwe wet. De wachtlijst en wachttijd voor diagnostiekonderzoeken liepen dan ook buitensporig hoog op, tot grote ontevredenheid van interne aanvragers. Einde 2008 hebben wij dat tijt nog niet kunnen keren, ondanks het aannemen van nieuwe gedragsdeskundigen en het inhuren van freelancers. Wij hopen in 2009 in rustiger vaarwater te komen op dit terrein, maar de verwachtingen zijn niet hooggespannen, gelet op het grote aantal gesloten plaatsingen dat in 2008 plaatsvond. Deze trend zal zich naar verwachting ook in 2009 nog voortzetten.

In 2008 is een onderzoek ingesteld naar de kwaliteit van de diagnostische rapportages en het functioneren van het Kennis & Servicecentrum voor Diagnostiek. De uitkomsten van dit onderzoek zullen naar verwachting in het eerste kwartaal van 2009 beschikbaar komen. Wij denken dat het onderzoek een substantiële bijdrage zal leveren aan verbeterlagen in de rapportages en versteviging van het KSCD als onderdeel van Bureau Jeugdzorg.

Indicatieteam

In 2008 is de functie van het indicatieteam binnen Bureau Jeugdzorg aan een analyse onderworpen. Deze analyse kreeg als uitkomst dat de intensiteit van de oorspronkelijk daar belegde advies- en toetsingstaak aanzienlijk zou kunnen worden ingekrompen, ten gunste van de verantwoordelijkheid van de uitvoerende werkers en de gedragsdeskundigen. In 2009 zal een aanzet worden gegeven om deze verandering geleidelijk door te voeren. De kerntaak van het indicatieteam gaat zich dan beperken tot het bijhouden van relevante wet- en regelgeving, het indiceren van PGB's, de 'zorgzwaarte pakketten' en indicaties in het kader van de zorgverzekeringswet.

In 2008 ontkwam het indicatieteam niet aan het hebben van een wachtlijst. Het aantal verzoeken om PGB's nam onverminderd toe en dit is in lijn met het landelijk beeld. 2009 vormt een overgangsjaar voor nieuwe regelgeving die op 1 januari 2010 van kracht wordt. Het is de verwachting dat met deze nieuwe regelgeving het aantal PGB's en indicaties voor zorg in het kader van de AWBZ zal afnemen.

Jeugdbescherming

2008 was een jaar waarin de druk op de uitvoering van de jeugdbescherming enorm toenam. In 2007 was reeds een toename van het aantal maatregelen zichtbaar en deze toename zette door in 2008. Daarnaast moest in 2008 het aantal ondertoezichtstellingen op de caseload van onze medewerkers verlaagd worden, in verband met de implementatie van de Deltamethode voor de gezinsvoogdij. Deze methode wordt landelijk geïmplementeerd. Die verlaging van de caseload bedraagt ongeveer 30% (van gemiddeld 22 naar gemiddeld 15 ondertoezichtstellingen per FTE). Dit betekende dat het personeelsbestand fors moest worden uitgebreid. Het bracht ook met zich mee dat nieuwe zaken niet meer konden worden uitgedeeld, waardoor er een toenemende wachtlijst voor de uitvoering van maatregelen ontstond. Achteraf moet worden geconstateerd, dat het beter was geweest als in 2007 al met de uitbreiding van de organisatie was begonnen.

Vanaf april 2008 hebben we een tweesparenbeleid gevolgd. In de *eerste* plaats is samen met het middenkader de organisatie-uitbreiding voorbereid, die ertoe heeft geleid dat per 1 september 2008 drie extra teams jeugdbescherming operationeel werden. Het ging om kleine teams, die werden samengesteld uit medewerkers van bestaande teams en waar een ervaren teammanager leiding aan ging geven. In de bestaande teams bleef de ervaren gedragsdeskundige achter, zodat er sprake was van continuïteit in de sturing van de caseloads. De nieuwe teams werden 'groeiteams': in die teams moest het grootste gedeelte van de nieuw aan te stellen medewerkers worden opgenomen. In mindere mate moesten ook de bestaande teams nieuwe medewerkers aannemen. De gedachte achter deze operatie is geweest om zo veel mogelijk van de organisatie met rust te laten, zodat de ontwikkelingen op een zo beperkt mogelijk deel van de jeugdbescherming invloed zouden hebben.

In de tweede plaats werd een wachtlijstproject gestart. Dit wachtlijstproject was op 1 juli operationeel en is snel uitgebreid in de maanden erna. Bij de start van het wachtlijstproject was sprake van een wachtlijst van rond de 175 zaken. Dit is opgelopen tot 340 zaken aan het einde van 2008. In het wachtlijstproject werd op vrijwillige basis een klein aantal ervaren jeugdbeschermers ingezet, aangevuld met externe medewerkers die op basis van detachering zijn ingehuurd. Deze mensen zijn gaan optreden als tijdelijke gezinsvoogd.

De inrichting van een wachtlijstproject maakte het mogelijk om in de staande organisatie de opgelegde verlaging van de caseload door te voeren, doordat er geen nieuwe zaken meer werden uitgedeeld. De keerzijde was dat nieuwe zaken in het wachtlijstproject terecht kwamen en in die zaken de beoogde verlaagde caseload niet werd doorgevoerd.

Om in risicovolle zaken van het wachtlijstteam toch meer soelaas te bieden, werd in samenwerking met FlexusJeugdplein een deelproject gestart, waarbij door FlexusJeugdplein gezinscoaches werden ingezet, specifiek voor wachtlijstzaken die daarvoor geïndiceerd zijn. Dit project wordt in 2009 gecontinueerd. De gezinscoaches compenseren in feite de beperkte inzet die de projectmedewerkers van het wachtlijstproject hebben. Die medewerkers werken in de praktijk met een caseload van rond de 30 zaken. Met de aanvulling van gezinscoaches wordt tevens op experimentele basis een start gemaakt met de implementatie van het stadsregionale beleid om direct bij de start van een jeugdbeschermingsmaatregel, waar mogelijk, (intensieve) ambulante hulp in te zetten, om verdere escalatie van problemen te voorkomen en mogelijk ook dreigende uithuisplaatsingen af te wenden. Dit beleid is in de loop van 2008 ontwikkeld in afstemming tussen Stadsregio, Bureau Jeugdzorg en de zorgaanbieders. In oktober 2008 is een extern onderzoek gestart naar de bevindingen en resultaten van de inzet van gezinscoaches in het wachtlijstproject. De resultaten van het onderzoek zullen medio 2009 bekend zijn.

In de tussentijd is zeer hard gewerkt aan het op capaciteit brengen van de staande organisatie. In totaal werden in 2008 78 nieuwe medewerkers voor de jeugdbescherming aangenomen op een bestaand aantal van 171. Om de werving en selectie zo snel mogelijk te laten verlopen werd vanaf september 2008 op basis van detachering een recruiter ingezet.

Deze cijfers laten zien dat de organisatie relatief sterk heeft moeten groeien. Dit heeft een fors beslag gelegd op de zittende medewerkers. Een deel van hen moest naast het gewone werk nieuwe collega's inwerken. Daarnaast moesten alle medewerkers een meerdaagse scholing volgen in het toepassen van de Deltamethode. Ook de verhouding tussen ervaren en onervaren medewerkers is aanzienlijk verschoven. Een conclusie is dat er sprake is van een tijdelijke disbalans binnen de sector jeugdbescherming.

De hiervoor geschetste ontwikkelingen moesten de noodzakelijke voorwaarden bieden om de implementatie van de Deltamethode niet alleen op het punt van caseloadverlaging, maar juist ook op het punt van de gewenste werkwijze te laten slagen. Een belangrijk doel van de caseloadverlaging is immers dat er meer contact met de cliënt kan zijn, waardoor een intensievere werkwijze gerealiseerd kan worden. De implementatie van de Deltamethode is een kwaliteitsverbetering, die door de medewerkers wordt gezien en ook gedragen. In het vierde kwartaal van 2008 hebben teammanager en gedragsdeskundigen, onder leiding van de sectordirecteur, tijdens gezamenlijke bijeenkomsten nadere afspraken gemaakt over instrumentgebruik en werkwijzen. De implementatie zal doorlopen in 2009, zodat in de loop van 2009 sprake zal zijn van een volledige implementatie van de methode. Een methode overigens, die steeds verder zal ontwikkelen, waarmee er ook steeds implementatievraagstukken blijven ontstaan!

Voor wat betreft de voogdijmaatregelen, die in de sector jeugdbescherming worden uitgevoerd, waren de ontwikkelingen in 2008 minder stormachtig. Toch is ook hier een proces gaande dat uiteindelijk een forse impact op de uitvoering van de voogdijmaatregelen kan krijgen. Bureau Jeugdzorg Stadsregio Rotterdam is een van de organisaties die in 2008 meewerkten aan de landelijke pilot voogdij. In deze pilot wordt een methodiek ontwikkeld, aansluitend bij de gedachte van de Deltamethodiek binnen de ondertoezichtstellingen, die gevolgen zal hebben voor de (inhoudelijke) werkwijze én voor de caseload. De medewerking aan de pilot wordt door een team jeugdbescherming verleend en zal in 2009 gecontinueerd worden.

De verwachting is dat de staande organisatie in de loop van 2009 in staat zal zijn het totale werkaanbod van jeugdbeschermingszaken te absorberen.

Samenwerking met ketenpartners

In de relatie met externe partners mag niet onbenoemd blijven dat er geïnvesteerd is in betere samenwerking met de DOSA regisseurs. Daarnaast zijn contacten met het Jeugdconsulaat geïntensiverd en zijn nadere afspraken gemaakt over de afstemming van processen en verantwoordelijkheden van de verschillende partners.

Verder hebben we in oktober 2008 een managementdag Jeugdbescherming georganiseerd. Daar is onder andere de wens uitgesproken om het proces 'aanmelding vanuit de Toegang bij de Raad voor de Kinderscherming > het Raadsonderzoek > de start van de jeugdbeschermingsmaatregel' zowel kwalitatief als logistiek te verbeteren. Ook zou een meer parallelle procesinrichting in plaats van opeenvolging in het proces gewenst zijn. In 2009 zal deze visie uitmonden in een pilot, waarin met een verbeterd proces wordt geëxperimenteerd.

Bedreiging van medewerkers

In 2008 is sprake geweest van een aantal vervelende bedreigings- en agressieincidenten. Dit heeft er mede toe geleid dat het beleid rond agressie en bedreiging herijkt wordt. Hiermee is eind 2008 een start gemaakt. In de loop van 2009 zal dat leiden tot verheldering en aanscherping van afspraken, zowel intern als in relatie tot politie, justitie en nazorg.

Concluderend kan worden gezegd dat 2008 een jaar is geweest met een grote dynamiek. Er zijn vele ontwikkelingen in gang gezet, die in de loop van 2009 tot resultaat zullen komen. Tegelijkertijd mag ook worden geconstateerd dat, ondanks alle druk, sprake is van een positieve inzet van de medewerkers en leidinggevenden en een gemeenschappelijk ervaren verantwoordelijkheid, die zeer wordt gewaardeerd!

Jeugdreclassering

Binnen de jeugdreclassering hebben zich in 2008 meerdere ontwikkelingen voorgedaan. Het nieuwe handboek Jeugdreclassering is geïmplementeerd. Dit moet leiden tot meer transparantie in de uitvoering van de jeugdreclasseringsmaatregelen. Medewerkers hebben daartoe een training Handboek gevolgd. Alle medewerkers hebben in 2008 de training afgerond.

De jeugdreclassering heeft in belangrijke mate te maken met een keten. Als rode draad kan worden aangegeven dat de jeugdstrafrechtketen zich in 2008 flink heeft ontwikkeld. Twee belangrijke onderwerpen moeten worden benoemd. In de *eerste* plaats is in de keten met de Raad, de justitiële jeugdinrichting De Hartelborgt en de gemeente een grote stap gemaakt met de implementatie van nazorg voor jeugdigen uit detentie. Zo zijn de traject- en netwerkberaden ingevoerd. De jeugdreclassering heeft een belangrijke rol in de nazorg.

In de *tweede* plaats is er volop geparticipeerd in de ontwikkeling van de Veiligheidshuizen. Voor de jeugdreclassering geldt dat juist de samenwerking en inzet in de keten een substantieel deel van het (uitvoerend) werk uitmaakt. Er wordt door uitvoerend werkers geparticipeerd in de Justitiële Casus Overleggen (JCO's). Vanuit staf en management wordt ingezet in het Arrondissementaal Platform Jeugdcriminaliteit (APJ) en andere ketenoverleggen.

Voorts moet worden genoemd dat in 2008 is begonnen met de implementatie van de gedragsbeïnvloedende maatregel, een strafrechtelijke maatregel voor jeugdigen, die kan worden opgelegd in zaken die zeer ernstig, maar net niet PIJ-waardig zijn (PIJ staat voor Plaatsing in een Inrichting voor Jeugdigen en is vergelijkbaar met TBS voor jeugdigen). De GBM bestaat uit een programma van maximaal 12 maanden, dat ingevuld wordt met verschillende modules, die straf, behandeling en begeleiding kunnen inhouden. Bij het niet naleven van het programma wordt de maatregel omgezet in vervangende jeugddetentie. De maatregel kan een keer verlengd worden met dezelfde duur. De invulling van de maatregel kan tussentijds worden gewijzigd. Hoewel er in 2008 nog geen gedragsbeïnvloedende maatregelen werden uitgesproken in deze regio, zijn er wel meerdere haalbaarheidsonderzoeken voor de maatregel uitgevoerd.

Het project Ouderbegeleiding heeft in 2008 een vervolg gehad. De beoogde afronding van het (landelijke) onderzoek naar dit project is, strijdig met de planning, nog niet afgerond. Daarom zijn er nog geen conclusies voorhanden die de basis kunnen vormen voor een besluit of en hoe binnen de jeugdreclassering de ouderbegeleiding als structureel aanbod moet worden geïmplementeerd.

In 2008 was ook binnen de jeugdreclassering sprake van wachtlijstproblemen. Door extra te investeren in de capaciteit is de wachtlijst afgenomen, maar nog niet helemaal opgelost. Dat had mede te maken met de forse wachtlijstproblematiek binnen de jeugdbescherming. Er was niet alleen sprake van onvoldoende doorstroming als jeugdreclasseringszaken migreerden naar een jeugdbeschermingszaak, maar ook het Openbaar Ministerie vorderde jeugdreclasseringsmaatregelen waar mogelijk een jeugdbeschermingsmaatregel meer op zijn plaats zou zijn geweest. Het meest duidelijke voorbeeld hierbij zijn de leerplichtzaken, waarvoor jeugdreclassering wordt opgelegd waar jeugdbescherming inhoudelijk gezien een beter alternatief zou zijn.

Binnen Bureau Jeugdzorg zijn afspraken gemaakt om een betere samenwerking tussen de jeugdreclassering en de jeugdbescherming te realiseren, met name rond overdracht van casuïstiek. Die hebben wel tot resultaat geleid maar de interne samenwerking zal in 2009 nog verder verbeterd worden.

4. Ontwikkelingen in de afdelingen van het Centraal Bureau

Juridische zaken

In 2008 is de juridische afdeling veelal bezig geweest met het vormgeven van de procedures rond de gesloten jeugdzorg. Dit gebeurde op landelijk niveau, waarna een vertaalslag gemaakt moest worden naar Bureau Jeugdzorg Rotterdam en de daarbij betrokken ketenpartners. Met name de afstemming met de rechtbank en interne scholing hierover vergde veel tijd. Tot op heden vinden er nog steeds aanpassingen plaats in de werkwijze rondom de gesloten jeugdzorg.

Verder verzorgt de juridische afdeling sinds 2008 de basis juridische scholing, nadat de nieuwe medewerkers de functiescholing hebben afgerond. Dit wordt door de medewerkers een zinvolle scholing gevonden. Per 1 oktober is de juridische staf uitgebreid met een advocate, die de procedures voor Bureau Jeugdzorg voert bij de rechtbank en het Gerechtshof. Zij is ook inzetbaar voor het beleidsmatige werk en de juridische helpdesk. Met de uitbreiding van het aantal uren van een andere medewerker van de juridische helpdesk is het vanaf 1 oktober dan ook zo dat de juridische afdeling elke dag bereikbaar is. De vragen die op de juridische helpdesk binnenkomen zijn nog steeds zeer divers van aard en worden, in principe, binnen een week beantwoord.

Klachtencommissie

In 2008 zijn er in totaal 42 klachtbrieven bij de klachtencommissie ingediend. In 2007 waren dat er 32.

Van de 42 klachtbrieven hebben er 13 klachtbrieven niet tot een procedure geleid. Dit had diverse redenen.

- Omdat klagers niet reageerden op brieven van de commissie, zijn 2 klachtbrieven niet verder in behandeling genomen en zijn de dossiers gesloten.
- 9 klachten zijn niet ontvankelijk verklaard. De klagers zijn verwezen en/of de klachtbrieven zijn doorgestuurd naar directie of teammanager met het verzoek de klacht af te handelen.
- 1 klager is met zijn klacht verwezen naar de bezwarencommissie van Bureau Jeugdzorg.
- 1 klager is met zijn klacht verwezen naar de klachtencommissie van een andere jeugdzorginstelling.

Over 4 klachten die in 2008 waren ingediend, heeft de commissie in 2009 een oordeel uitgebracht. Hierdoor is de commissie in 25 klachtzaken (42 – 13 – 4), die in 2008 zijn ingediend, tot een oordeel gekomen. In 2008 heeft de commissie ook 5 oordelen uitgebracht, naar aanleiding van procedures die al in 2007 waren gestart.

De commissie heeft zich bij het uitbrengen van deze oordelen, in totaal over 148 (sub)klachten uitgesproken. Hiervan waren er 38 gegrond, 69 klachten ongegrond, 11 klachten gedeeltelijk gegrond/ongegrond en is er bij 28 klachten geen uitspraak gedaan.

Bezwarencommissie

In 2008 zijn er in totaal 27 bezwaarschriften bij de bezwarencommissie ingediend. In 2007 waren dat er 17.

De bezwarencommissie heeft naar aanleiding van deze bezwaarschriften in 2008 15 keer een advies uitgebracht. De commissie heeft van de keren dat zij advies heeft uitgebracht, 1 keer geadviseerd het bezwaarschrift gegrond te verklaren, 12 keer geadviseerd het bezwaar ongegrond te verklaren en 2 keer geadviseerd het bezwaarschrift gedeeltelijk gegrond/gedeeltelijk ongegrond te verklaren. Van de overige (12) in 2008 ingediende bezwaren zijn er 5 bezwaren ingetrokken, zijn er 4 bezwaren niet ontvankelijk verklaard, is er 1 bezwaar als klacht door de klachtencommissie afgehandeld en zijn er 2 bezwaren aangehouden.

Personeelszaken

Formatie

	2008	2007
Aantal personeelsleden	642 (565,5 FTE)	537 (466,6 FTE)
Aantal medewerkers uit dienst	91	73
Aantal medewerkers in dienst	196	151
Verloop	16,9%	15,9%
Verzuim (excl. zwangerschapsverlof)	6,82%	6,03%
Medewerkers jonger dan 30 jaar	151 (24%)	118 (22%)
Medewerkers tussen 30 en 50 jaar	337 (52%)	286 (53,3%)
Medewerkers 50 jaar en ouder	154 (24%)	133 (24,7%)
Gemiddelde leeftijd	40 jaar	40,4
Verhouding man-vrouw	20,09% - 79,91% (129 mannen, 513 vrouwen)	21,04% - 78,96% (113 mannen, 424 vrouwen)
Aantal allochtonen in dienst	133 (20,71%)	20,67%

Mobiliteit

22 medewerkers zijn in 2008 overgestapt naar een andere functie (in 2007 maakten 16 medewerkers de overstap naar een andere functie)

Stagiaires

Eind 2008 had Bureau Jeugdzorg 15 stagiaires van de volgende opleidingen/studies: HBO-MWD, HBO-SPH, HBO-Pedagogiek en WO-(ortho)pedagogiek. Vijf in de Jeugdbescherming, twee in de Jeugdreclassering, vier in de Toegang, twee bij de Kindertelefoon en twee stagiaires gedragsdeskundige.

Seniorenbeleid

Het aantal medewerkers van 60 jaar of ouder dat doorwerkt, was eind 2008: 16 medewerkers (eind 2007: 12 medewerkers). Bij 3 medewerkers was dit in het kader van afspraken over voortzetting van het dienstverband naast gebruikmaking van de OBU-regeling (vut-regeling pensioenfonds). Op 31 december 2008 maakten 68 medewerkers gebruik van de 55 plus-regeling (eind 2007 ging het om 52 medewerkers). Deze regeling houdt in dat de medewerker van 55 jaar en ouder recht heeft op arbeidsduurverkorting met behoud van salaris. Het ging in totaal om 256 uur vrijstelling per week, dit wil zeggen 7,1 fte (in 2007 ging het om 265 uur vrijstelling: 7,3 fte).

Ouderschapsverlof

In 2008 hebben 22 medewerkers gebruik gemaakt van de regeling ouderschapsverlof (in 2007 maakten 28 medewerkers er gebruik van). Op jaarbasis komt dit neer op 3,8 fte verlof.

Levensloopregeling

Eind 2008 maakten 33 medewerkers (5,1%) gebruik van de levensloopregeling (in 2007 ging het om 35 medewerkers).

Fietsregeling

Werknemers van Bureau Jeugdzorg die (deels) op de fiets naar het werk komen, kunnen via Bureau Jeugdzorg voordelig een fiets aanschaffen die ook privé gebruikt mag worden. Eind 2008 maakten 30 medewerkers gebruik van deze regeling (eind 2007 ging het om 32 medewerkers).

Deskundigheidsbevordering

Bureau Jeugdzorg investeert veel in scholingsbeleid gericht op de huidige en toekomstige functieervulling. Er wordt elk jaar ook budget beschikbaar gesteld voor supervisie, coaching en scholingstrajecten op initiatief van de medewerker.

De totale kosten voor scholingsbeleid bedroegen in 2008 € 677.061 (in 2007 was dit € 488.590).

Facilitair

Huisvesting

In verband met de grote groei die Bureau Jeugdzorg voor het tweede achtereenvolgende jaar meemaakte, konden we in 2008 beschikken over extra vierkante meters.

Dit resulteerde in een aantal verhuizingen, waarvan sommige ook verband hielden met de splitsing van Bureau Jeugdzorg en Jeugdplein.

- In januari konden we 900 m² extra benutten ten behoeve van de Jeugdreclassering en het Kennis & Servicecentrum voor Diagnostiek, op de Westblaak 67 in Rotterdam;
- In verband met de huisvesting van Jeugdplein, verhuisden medewerkers van Bureau Jeugdzorg in de maand februari van de Eendrachtsweg naar de Van Vollenhovenstraat;
- In september werd er één extra team Jeugdbescherming op de Westblaak 119 in Rotterdam (230 m²) gehuisvest en op de Westblaak 179 in Rotterdam (447 m²) werden het wachtlijstteam Jeugdbescherming en nog één extra team Jeugdbescherming ondergebracht.

Daarnaast waren er ook wat kleinere verhuizingen van onze voorposten naar de (toekomstige) CJG's. In de maand mei 2008 verhuisden de voorpostmedewerkers in Ridderkerk en Hoogvliet naar een ander kantoorpand.

Vooruitlopend op de komende jaren valt verder nog te vermelden dat de directie in het voorjaar van 2008 het huurcontract getekend heeft voor één grote locatie op Rotterdam Noord (Central Post - Delftseplein). Hiermee wordt te zijner tijd, net als in Rotterdam Zuid, ook de situatie gecreëerd dat alle werksoorten, inclusief de Kindertelefoon en het Kennis & Servicecentrum voor Diagnostiek, onder één dak ondergebracht worden.

Registratie

In de loop van 2008 zijn de registratieprogramma's van het schoolmaatschappelijk werk en de opvoedwinkels overgedragen naar FlexusJeugdplein.

Vanuit IJ (Informatiesysteem Jeugdzorg) is de registratie rondom de activiteiten van de gezinscoaches, Pak je Kans en de kort ambulante hulp gesplitst van de Bureau Jeugdzorg activiteiten en eveneens overgedragen naar FlexusJeugdplein. Deze splitsing heeft 1 september 2008 plaats gevonden.

Resultaten 2008

Afdeling vrijwillige jeugdzorg	Aantallen per 31-12-2007	Aantallen per 31-12-2008
Aanmeldingen	3.615	3.871
Casemanagement	1.779	2.675
Advies- en Meldpunt Kinder mishandeling		
Adviezen en consulten	2.410	2.481
Onderzoeken	2.114	1.808
Indicatiebesluiten	8.154	8.612
Jeugdbescherming		
OTS 1 ^e jaar	828	918
OTS overig	1.545	1.735
Voogdij	614	586
Jeugdreclassering		
Jeugdreclassering regulier	715	734
ITB/STP	6	4
Samenloop	112	146

Het aantal meldingen in de Toegang steeg van 3.615 naar 3.871 en dat is een stijging van 7%. Dit is vooral te verklaren door het aantal toegenomen meldingen voor een Persoonsgebonden Budget (PGB).

Bij het AMK is er sprake van een forse daling van het aantal onderzoeken van 2.114 naar 1.808. Dit is een daling van 14,5%.

Het aantal indicatiebesluiten is licht gestegen van 8.154 naar 8.612, dit is een stijging van 5,6%.

Bij de Jeugdbescherming is er bij de OTS'en sprake van een groei van bijna 12%. In totaal voeren we ruim 3200 maatregelen voor kindbescherming uit.

Bij de Jeugdreclassering is sprake van een kleine groei van bijna 3 %.

Bijlage: Beschrijving wettelijke taken Bureau Jeugdzorg

De Wet op de Jeugdzorg onderscheidt taken in het vrijwillig kader en taken in het gedwongen kader. De taken in het vrijwillig kader hebben betrekking op de kindertelefoon, de toegangstaken en het advies en meldpunt kindermishandeling (amk). De taken in het gedwongen kader hebben betrekking op de jeugdbescherming en de jeugdreclassering.

Taken in het vrijwillig kader

Kindertelefoon

De Kindertelefoon locatie Rotterdam is sinds 2006 een onderdeel van Bureau Jeugdzorg Stadsregio Rotterdam. Zij geeft via de telefoon en chat dagelijks 365 dagen van het jaar informatie, advies en ondersteuning aan kinderen en jongeren tussen de 8 en 18 jaar. De Kindertelefoon biedt een luisterend oor, zet alles op een rijtje voor de beller of chatter en wijst zondig de weg. De Kindertelefoon staat open voor alle vragen die kinderen en jongeren hebben. Dus voor ernstige emotionele problemen, maar ook voor minder ernstige zaken. Onderwerpen waar over gebeld en gechat wordt zijn: thuis en familie, relaties, emotionele problematiek, pesten, geweld, gevoelens, seksualiteit, lichaam, school, vrije tijd, de wet, en zelfstandigheid. De missie en visie van de Kindertelefoon is dat elk kind in vertrouwen moet kunnen praten. De Kindertelefoon ziet kinderen als zelfstandige individuen die in staat zijn zelf oplossingen te bedenken, beslissingen te nemen en deze uit te voeren.

Toegangstaken

Deskundigheidsbevordering van- en aansluiten bij het lokale werkveld

Bureau Jeugdzorg onderscheidt de volgende lokale werkvelden:

- Onderwijs
- (Deel)gemeentelijke zorgnetwerken
- DOSA/GOSA ((deel)gemeentelijk overleg sluitende aanpak)
- Politie/justitie

In afwachting van de ontwikkeling van de lokale Centra voor Jeugd en Gezin steken wij er veel energie in om de aansluiting tussen bovenstaande lokale voorzieningen en Bureau Jeugdzorg zo soepel mogelijk te laten verlopen. Zodra er een dekkend netwerk van Centra voor Jeugd en Gezin is gerealiseerd, kunnen wij onze contacten met het lokale veld merendeels via deze centra laten lopen.

Acceptatie van cliënten

Maatschappelijk werkers vanuit de Toegang en het AMK bemensen de geïntegreerde centrale aanmeldpunten op de linker en rechter Maasoever. Niet iedereen die contact opneemt met Bureau Jeugdzorg, of over wie een derde zorgen meldt, is onmiddellijk een cliënt. De diensdoende medewerker beoordeelt aan de hand van formele en inhoudelijke criteria of de gemelde jeugdige als cliënt van Bureau Jeugdzorg aangemerkt kan worden, of dat de "mogelijke" cliënt wordt doorverwezen naar andere, meer geschikte, hulpverlening.

Reageren op signaal derden

Als iemand zorgen heeft over verzorging, opvoeding, stimulering of disciplineren van een jeugdige, kan deze 'derde' zijn zorgen melden bij Bureau Jeugdzorg. Derden zijn medewerkers van lokale voorzieningen, particulieren en ex-partners zonder gezag. De maatschappelijk werker vraagt zoveel mogelijk informatie van de melder en stemt met hem af hoe het vervolg op de melding zal zijn. De melder moet zich altijd bekend maken en zich realiseren dat wij de persoon waarover gemeld wordt, op de hoogte moeten stellen. Als de melder anoniem wil blijven ten opzichte van degenen over wie gemeld wordt, dan zal het AMK de melding opnemen. Is er sprake van een vermoeden van kindermishandeling dan kunnen we het AMK inschakelen om hiernaar een onderzoek te doen. Als een professional meldt, gaan wij ervan uit, dat deze de betrokkenen op de hoogte heeft gesteld, of dat alsnog zal doen.

In het dagelijkse aanmeldoverleg, waarin vertegenwoordigers van het AMK en de Toegang zitting hebben, wordt aan de hand van een beslismodel afgesproken hoe de melding afgehandeld wordt. In principe wordt altijd een huisbezoek afgelegd om het signaal te checken en te wegen.

Crisisinterventie

Als bij een melding blijkt, dat het om een crisissituatie gaat, dan wordt het Crisisinterventieteam (CIT) ingeschakeld en start binnen 2 uur na de melding de interventie. Bij levensbedreigende / acute situaties wordt onmiddellijk gereageerd. Crisisinterventie is vooral gericht op het bezweren van de crisis, rust proberen te brengen in een vaak chaotische situatie, snel verzamelen van gegevens en ze dusdanig ordenen dat er een draagvlak wordt gecreëerd voor een oplossing waarin de betrokkenen zich kunnen vinden.

Melding bij de Raad voor de Kinderbescherming

Medewerkers van Bureau Jeugdzorg dienen zich voortdurend de vraag te stellen of, gezien de gepresenteerde problematiek, hulp in een vrijwillig kader wel voldoende is om de bedreigde ontwikkeling van de jongere om te buigen in een positieve richting. Bureau Jeugdzorg heeft de expliciete taak om de Raad voor de Kinderbescherming te verzoeken onderzoek te doen naar de noodzaak van een maatregel voor kinderscherming. Uiteraard wordt de cliënt hierover geïnformeerd. Na vaststelling van een maatregel door de kinderrechtster kan er hulp in een gedwongen kader plaatsvinden.

Over dit verzoek aan de Raad is er altijd intern overleg met de gedragsdeskundige en de teammanager.

Binnen het project Beter Beschermd werken wij met de Raad, de rechtbank, het AMK en de Toegang samen om te komen tot een snelle besluitvorming in het belang van het in zijn ontwikkeling bedreigde kind. Dit experiment was in 2006/2007 zo succesvol, dat inmiddels besloten is tot landelijke invoering in 2008. Indien de Raad vindt dat er geen aanleiding is voor een maatregel, worden wij daarover schriftelijk geïnformeerd. Tijdens het onderzoek van de Raad blijft Bureau Jeugdzorg formeel verantwoordelijk. Wat wel leidt tot een paradoxale situatie: wij vinden dat vrijwillige hulp niet toereikend is (vaak wil de cliënt (het systeem) niet meewerken) en toch worden we aangesproken op onze bemoeienis.

Bij zeer ernstige, vaak levensbedreigende situaties voor een cliënt, zal Bureau Jeugdzorg besluiten tot het aanvragen van een spoedonderzoek bij de Raad voor de Kinderbescherming, hetgeen binnen 24 uur kan leiden tot een voorlopige voogdij of een voorlopige ondertoezichtstelling (VOTS).

De wijze waarop de Raad en Bureau Jeugdzorg samenwerken is geregeld in een protocol dat jaarlijks opnieuw wordt vastgesteld. Daarnaast heeft het middenkader structureel overleg over samenwerking en ontwikkeling in beide organisaties en ontwikkelingen in de omringende werkvelden.

Opstellen diagnostisch beeld

Na acceptatie van een cliënt, gaat een van onze medewerkers met hem in gesprek om te bezien welke vorm van zorg de cliënt nodig heeft in verband met opgroei, opvoed- of psychiatrische problemen. Ook ouders, stiefouders of verzorgers van de jeugdige kunnen onze cliënt zijn. Om vast te stellen welke vorm van zorg nodig is, is er in het contact aandacht voor psychosociale problemen, psychische problemen, gedragsproblemen, gedragsstoornissen, leerproblemen, somatische aandoeningen en mogelijke geestelijke of lichamelijke problemen. Daarnaast wordt aandacht besteed aan de opvoedingssituatie. Alle informatie wordt gestandaardiseerd verzameld en beschreven in een professioneel, geobjectiveerd rapport. Vervolgens wordt in een multidisciplinair overleg vastgesteld wat het diagnostische beeld is, of er verdere hulp of zorg nodig is en zo ja, welke.

Als vervolg op het vaststellen van het diagnostisch beeld zijn er de volgende mogelijkheden:

- Verwijzing naar een instelling waarvoor geen indicatie nodig is en/of afsluiten
- Opstellen van een indicatiebesluit, na instemming van de cliënt
- Aanvraag van specialistische diagnostiek
- Melding bij de Raad voor de Kinderbescherming, afhankelijk van de ingeschatte ernst kan dat ook een spoedmelding zijn

Verwijzing

Indien wij beoordelen dat er geen bedreigende situatie is en geïndiceerde zorg niet nodig is, verwijzen wij de jeugdige naar een lokale voorziening en/of sluiten we af. Beoordelen we de situatie als bedreigend, maar is voor de problematiek geen geïndiceerde jeugdzorg voorhanden, dan zijn wij verplicht de jongere te volgen tot wij zeker weten dat de noodzakelijke zorg wordt verleend. Wij verzorgen dan een verwijzing met schriftelijk advies. Dan verzoeken we de instelling om het ons te melden als de cliënt voortijdig afhaakt. Het gaat hier vaak om preventieprojecten van de Jeugd-GGZ, GGZ-instellingen voor volwassenzorg of verslavingszorg. Indien er bericht komt dat de cliënt afhaakt, zal er altijd een afweging plaatsvinden of er een melding bij de Raad voor de Kinderbescherming noodzakelijk is.

Opstellen indicatiebesluit

Wanneer uit het diagnostisch beeld blijkt dat geïndiceerde jeugdzorg nodig is, dan stellen wij op verzoek van de cliënt een indicatiebesluit op. In dit indicatiebesluit zal de mening van de cliënt duidelijk tot uitdrukking komen. Het opvragen van informatie bij derden of het toesturen van het indicatiebesluit aan de huisarts, kan alleen maar als de cliënt daar toestemming voor geeft. In het indicatiebesluit staan de zorgaanspraken in termen als functie, duur en omvang. Er wordt steeds een onderscheid gemaakt tussen de eerst geïndiceerde zorg en de eventuele vervangende zorg als de eerste benodigde zorg niet beschikbaar is. Bij AWBZ-zorg wordt de omvang niet vastgesteld. De AWBZ-zorg kan in natura (dus via een instelling) of in een PGB (persoonsgebonden budget) worden verstrekt.

Bureau Jeugdzorg werkt met indicatieadviseurs die ondersteuning bieden aan de medewerkers met betrekking tot het formuleren van de zorgaanspraken. Daarnaast toetsen zij de indicatiebesluiten aan de wettelijke kwaliteitseisen. Als het indicatiebesluit is vastgesteld, inclusief het advies over de zorgaanbieder, staat Bureau Jeugdzorg de cliënt bij in het verzilveren van zijn zorgaanspraak. De cliënt maakt bijna altijd gebruik van deze mogelijkheid.

Aanvraag van specialistische diagnostiek

Diagnostiek is een middel om op systematische wijze problemen te onderkennen, te analyseren, te zoeken naar mogelijke verklaringen en in het verlengde daarvan oplossingen te adviseren. Soms is het nodig om meer te weten te komen dan via de gebruikelijke informatieverzameling, via gesprekken. Hiervoor maken we gebruik van ons Kennis & Servicecentrum voor Diagnostiek, waar alle aanvullende deskundigheid aanwezig is. Sinds 2006 beschikken wij ook binnen dit centrum over een psychiater. De cliënt moet uitdrukkelijk toestemming geven voor deze diagnostiek. Aanvullende diagnostiek, die soms nodig is voor de concrete invulling van de zorg, wordt door de zorgaanbieder verzorgd (de zogenoemde behandel diagnostiek).

Casemanagement

Casemanagement start na het vaststellen van het indicatiebesluit. Zo nodig heeft de cliënt tijdens de uitvoering van de geïndiceerde zorg vanuit Bureau Jeugdzorg een vaste contactpersoon. Dit is dan zo mogelijk de medewerker met wie de cliënt vanaf de start contact heeft gehad. Namens de cliënt legt deze casemanager contact met de zorgaanbieder en hij speelt een belangrijke rol in de verzilvering van de zorgaanspraak. Als de zorg wordt geboden, beziet de casemanager of de beoogde doelen terug te vinden zijn in het hulpverleningsplan van de zorgaanbieder en of de doelen ook gehaald worden. De casemanager ziet er op toe dat de cliënt actief betrokken blijft bij de vaststelling van het hulpverleningsplan, dat de zorgcoördinatie goed wordt opgepakt. De casemanager is aanwezig bij de evaluatie en voortgangsbesprekingen. Op basis van de evaluatie beziet Bureau Jeugdzorg of er verdere hulp nodig is. Eventueel wordt er gestart met een nieuw traject om te komen tot een nieuw indicatiebesluit.

In de loop van 2007 hebben wij op grond van de toegemeten financiën moeten besluiten om over te gaan naar twee varianten van casemanagement. In overleg met de zorgaanbieders hebben we een procedure vastgesteld van vooral schriftelijk en per mail communiceren over de vorderingen. Dit is de zogenoemde basisvariant. In de plusvariant casemanagement zijn we veel actiever en steunender naar de cliënt.

Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK)

Kindermishandeling is een begrip waaronder vele vormen van mishandeling vallen. Het gaat om lichamelijke mishandeling, lichamelijke verwaarlozing, psychisch geweld, affectieve verwaarlozing, seksueel misbruik en getuige zijn van geweld binnen het gezin. Iedereen die zich zorgen maakt over een kind kan contact opnemen met het AMK.

In veel gevallen vragen situaties van kindermishandeling om vormen van hulp en ondersteuning die - zonedig door het inschakelen van anderen - door omstanders en beroepskrachten zelf kunnen worden geboden. Het AMK stimuleert en ondersteunt anderen bij hun aanpak door het bieden van advies en consultatie.

Het AMK neemt een situatie van (een vermoeden van) kindermishandeling als melding in ontvangst wanneer de melder niet over de mogelijkheid beschikt of zichzelf niet in staat acht om deze situatie - zelfstandig en/of met inschakeling van anderen - adequaat aan te pakken.

Daarmee rust een belangrijke verantwoordelijkheid op het AMK om op basis van een eerste, veelal telefonisch, contact een juiste inschatting te maken van de stappen die naar aanleiding van een situatie van (een vermoeden van) kindermishandeling genomen moeten worden én van de mogelijkheden daarin van anderen. Vaak is het niet mogelijk om in een eerste contact het hele verdere traject te overzien en te beoordelen of bij alle verdere stappen de mogelijkheden van de beller toereikend zijn. Het is daarom belangrijk dat het AMK bij de uitvoering van de functie 'Adviseren en consult geven', wanneer sprake is van meer dan een eenmalig contact, terugkoppelingsmomenten inbouwt en bewaakt.

De medewerker van de bureaudienst maakt samen met de melder een inschatting van de situatie. Hij overlegt met de beller wat deze kan doen om meer duidelijkheid te krijgen over de situatie van het kind, wat de beller kan doen om kind en ouders te ondersteunen. Indien dit voldoende steun biedt aan de melder, wordt afgesloten met de mededeling dat het AMK de melding als een advies beschouwt en verder niet optreedt. Ook kan de medewerker samen met de melder vaststellen dat het zinvol is om nog een paar keer terug te melden. We spreken dan van een consult.

Ook bij het behandelen van meldingen stimuleert het AMK dat anderen hun verantwoordelijkheid nemen voor het onderzoeken en de verdere aanpak van een situatie van kindermishandeling. Centraal daarin staan de ouders en verzorgers van het gemelde kind en ,afhankelijk van leeftijd en wenselijkheid, de kinderen zelf. Door de melding zo spoedig mogelijk met hen te bespreken biedt het AMK ouders de mogelijkheid hun verantwoordelijkheid (alsnog) te nemen voor het welbevinden en de veiligheid van het kind, of de kinderen zelf in staat te stellen voor hun eigen belangen op te komen. Vaak is het zo dat de medewerker in overleg met de melder besluit om de verantwoording over de melding over te nemen en vast te stellen dat we een onderzoek zullen starten of er inderdaad sprake is van kindermishandeling. Een belangrijk onderdeel van het AMK werk is om na de diagnostische fase hulpverlening in gang te zetten.

Men kan bij het AMK anoniem blijven voor het gemelde kind en zijn omgeving. Wel moet de naam van de melder bij het AMK bekend zijn. Professionele hulpverleners kunnen slechts bij uitzondering anoniem melden. Er zal dan vrijwel altijd sprake zijn van zeer dreigende omstandigheden. De wet biedt het AMK de mogelijkheid om zonder toestemming van of informatieplicht aan betrokkenen een kort vooronderzoek te doen. Het AMK is verplicht om de melder te informeren over de stappen die zijn gezet om de situatie van het kind te verbeteren.

Wanneer het gaat om situaties van kindermishandeling buiten gezins- en familieverband zal het AMK zich vooral richten op het bieden van advies en consultatie aan ouders opdat zij de verantwoordelijkheid voor hun kind daadwerkelijk kunnen waarmaken.

Met betrekking tot de positionering van het AMK binnen de Wet op de Jeugdzorg beschouwt de overheid de AMK's als een bijzonder type voorziening: zij verlenen geen daadwerkelijke hulp, maar scheppen de voorwaarden tot het op gang brengen ervan. De bemoeienis van het AMK bij meldingen stopt dan ook wanneer is onderzocht of er sprake is van kindermishandeling, tot welke stappen dit aanleiding geeft en deze ook daadwerkelijk in gang gezet zijn. Het is aan de zorg- of hulpverlenende instantie, de Raad voor de Kinderbescherming of andere justitiële autoriteiten om tot daadwerkelijke actie over te gaan.

Taken in het gedwongen kader

Eén van de hoofdtaken van Bureau Jeugdzorg is het beschermen van en toezicht houden op kinderen en jeugdigen wanneer de rechter dit nodig vindt.

Hiervoor kennen we de kinderbeschermingsmaatregelen die als uitgangspunt hebben het beschermen van de jeugdigen.

Bij de jeugdreclassering is er sprake van een strafrechtelijke invalshoek. Het contact met Bureau Jeugdzorg wordt gelegd omdat de jongere, vanaf 12 jaar, met de politie en justitie in aanraking is gekomen. De jeugdreclassering heeft tot doel het voorkomen van recidive en het opheffen van bedreigde deelname aan de maatschappij. De invalshoek bij beide vormen van jeugdbescherming is de pedagogische: we streven er naar alle jongeren een zo normaal mogelijke ontwikkeling te laten volgen, zodat ze een volwaardige plaats in onze samenleving krijgen of houden.

Jeugdbescherming

Ondertoezichtstelling (OTS)

Deze maatregel is bedoeld om jeugdigen te beschermen en ouders ondersteuning te bieden bij de verzorging en opvoeding. Het is nadrukkelijk de bedoeling dat ouders met hulp leren weer zelfstandig voor hun kinderen te zorgen. Na een onderzoek door de Raad voor de Kinderbescherming spreekt de rechter de maatregel uit voor 1 jaar. Het ouderlijk gezag blijft in stand, echter de aangestelde gezinsvoogd gaat samen met de ouders een plan van aanpak maken dat er op gericht is om de ontwikkelingsbedreiging op te heffen. Dit plan moet 6 weken na het uitspreken van de maatregel bij de ouders op tafel liggen. Dit plan wordt zoveel mogelijk samen met de ouders opgesteld. Als ouders niet meewerken, kan de gezinsvoogd zonder hun instemming toch de noodzakelijk geachte besluiten nemen.

Bij belangrijke en ingrijpende beslissingen zoals het doen van een uithuisplaatsing, wijzigen van een omgangsregeling, vervangende toestemming voor medische behandeling bij jeugdigen jonger dan 12 jaar en het verlengen van de ondertoezichtstelling en uithuisplaatsing, moet een verzoekschrift voorgelegd worden aan de kinderrechter. Ouders en jongeren ouder dan 12 jaar kunnen dan altijd bij de mondelinge behandeling in de rechtszaal hun mening naar voren brengen.

Bij zeer spoedeisende, ernstige situaties kan de rechter een voorlopige OTS uitspreken. Dit gaat aan de hand van een summier rapport van de Raad voor de Kinderbescherming. De jeugdige waar het om gaat, wordt dan meestal onmiddellijk uit huis geplaatst in verband met de zeer ernstige thuissituatie. Na 2 weken worden de ouders en de jeugdige door de kinderrechter gehoord. Binnen 3 maanden moet de Raad het onderzoek afronden. Tijdens deze periode treedt een medewerker van Bureau Jeugdzorg op als gezinsvoogd. Binnen 3 maanden wordt de zaak opnieuw aan de rechter voorgelegd en besluit deze of er een reguliere ondertoezichtstelling dient te komen.

Voogdij

Soms worden ouders op basis van het onderzoek door de Raad voor de Kinderbescherming tijdelijk of definitief uit de ouderlijk macht ontzet of ontheven. De ouders zijn dan zelf niet in staat voor hun kinderen te zorgen. De rechter belast dan Bureau Jeugdzorg met de voogdij, dus met het wettelijk gezag.

Wij streven ernaar deze kinderen zoveel mogelijk in een pleeggezin op te nemen en anders in een tehuis. Voor zover mogelijk, vindt er op basis van een bezoekenregeling contact tussen ouders en kind plaats. Ouders worden door Bureau Jeugdzorg geïnformeerd over de ontwikkeling van hun kind. Zij mogen hun mening geven over het gevoerde beleid, maar Bureau Jeugdzorg neemt de beslissingen. Bij de uitvoering van de voogdij hoort ook een aantal specifieke taken op financieel en juridisch vlak. Wij zijn verantwoordelijk voor de onderwijskosten, aanschaf van paspoort, beheren van erfenissen, pensioenen en dergelijke.

Jeugdreclassering

De jeugdreclassering biedt begeleiding en hulpverlening aan minderjarigen, die verdacht worden van of veroordeeld zijn voor het plegen van een strafbaar feit. Het is de taak van de jeugdreclassering om de jongeren te begeleiden op basis van de door de rechter opgelegde voorwaarden. Een minderjarige kan pas vanaf 12 jaar vervolgd worden.

Er kan ook begeleiding en/of voorlichting door de jeugdreclassering plaatsvinden op verzoek van de kinderrechter, rechter-commissaris, officier van justitie, de Raad voor de Kinderbescherming of de directeur van een justitiële inrichting.

Ook hier moet binnen 6 weken na het uitspreken van de maatregel of het verzoek het plan van aanpak op tafel liggen. Er wordt nauw met de jongere en zijn ouders samengewerkt om te komen tot de vaststelling van de doelen van de begeleiding. Er wordt informatie ingewonnen bij politie, de school en het gezin. Er is altijd aandacht voor het arbeids- en scholingstraject. De jeugdreclasseerder controleert of de jongere zich aan de afspraken houdt, hoe de ontwikkelingen zijn en rapporteert hierover regelmatig aan het Openbaar Ministerie.

Naast de algemene vorm is er ook een specifieke vorm van jeugdreclassering: Individuele Traject Begeleiding (ITB). Het gaat hierbij om jongeren die vaker met politie en justitie in aanraking zijn gekomen. ITB is dan hun laatste kans om uit de cel te blijven. Er is tenminste 2 keer per week contact. Er wordt gewerkt volgens een door de rechter of officier van justitie goedgekeurd plan.